

Kineserne redder de danske landmænd

NY LUFT: Mens Europa er gået stå, køber forbrugerne i Asien stadig mere mælkepulver og svinekød fra Danmark. Det giver de kriseramte danske landmænd ny luft.

LARS ATTRUP

lars.attrup@jp.dk

En brønde efterspørgselsvækst i lande og regioner som Kina, Indien og Mellemøsten redder indtjeningen for dansk landbrug. Nye prognoser viser, at erhvervets indtjening vil stige pænt i år og forblive på det nye, højere niveau de kommende år. Forklaringen på denne fremgang skal bogstaveligt talt søges på den anden side af jorden, da udviklingen på de nære markeder i Europa er udpræget negativ.

»Der er absolut ingen vækst i efterspørgslen i Europa. Forbrugerne er skræmte og forsigtige. De udskifter i stadig højere grad luksusprodukter med billige varer. Tilmed ser vi nu i lande som Sverige, at forbrugerne ligefrem skærer ned på mængden af indkøbte mejerivarer,« fortæller Arlas adm. direktør Peder Tuborgh. De sparsommelige europæiske forbrugere presser detailsektoren, som kaster sig ud i priskrige og sender en del af regningen videre til fødevarerindustrien og dermed landmændene.

Optimisme i Asien

Heldigvis for Arla og de tusinder af landmænd, der ejer det store andelselskab er der en helt anden optimisme blandt forbrugerne på markederne i Asien.

»Mens Europa er gået i stå i et blodrødt scenarie, ser vi en særdeles positiv udvikling i både forbrug og priser på markederne i Asien. Her vokser befolkningerne, og hundredvis af millioner mennesker bevæger sig op i

middelklassen. Disse mennesker er særdeles motiverede for at bruge flere penge på gode fødevarer. Væksten i Asien og Mellemøsten holder hånden under den europæiske mejeri- og fødevarerindustri i en tid, hvor de nære markeder er gået i stå,« vurderer Peder Tuborgh. Den stærke efterspørgsel fra Asien lægger samtidig en bund under priserne i Europa.

Peder Tuborgh vurderer, at det også de kommende år vil være Asien, der driver fødevarermarkederne.

Derfor drejer Arla sin investeringsstrategi i retning af at forsyne de fjerne markeder i Asien og Mellemøsten. F.eks. har Arla netop indledt et samarbejde med den største tyske mejerikoncern DMK om opførelse af en kæmpe mælkepulverfabrik i Nordtyskland.

»Denne fabrik vil være dedikeret til at producere til Kina,« oplyser Peder Tuborgh.

I dag går 80 pct. af Arlas salg til markerne i Europa, mens 20 pct. sendes ud til de nye vækstøkonomier. Videncenteret for Landbrug afholdt i går Økonomikongres 2011, hvor landbrugets økonomer fremlagde prognoser for indtjeningen i 2011-13. Efter år med underskud eller meget beskedne overskud ventes det gennemsnitlige driftsresultat for heltidsbedrifter i år at stige til 525.000

kr. Indtjeningen ventes at blive på næsten samme niveau i 2012 og 2013.

Indtjeningen halter bagud

Trods fremgangen er indtjeningen stadig utilfredsstillende, men det er dog bemærkelsesværdigt, at erhvervet overhovedet kan realisere en fremgang, når samtlige store nærmarkeder balancerer på kanten af recession.

Også landmændenes store slakterikoncern, Danish Crown, har peget på, at det er Asien anført af Kina der redder erhvervet. Englænderne sparer på den dyre bacon og Lurpak. Til gengæld køber kineserne stadig mere svinekød og mælkepulver.

På økonomikongressen præsenterede direktør Wayne Jones fra OECD prognoser for landbrugets udvikling

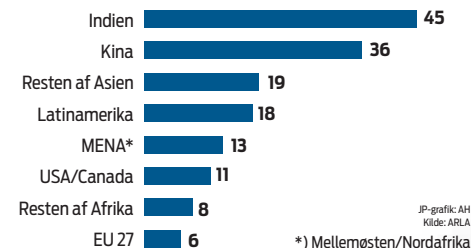
det kommende årti. »Samlet set vil de reale priser for fødevarer det kommende årti være væsentligt højere end i 2001-10.

Kina og Indien vil være lokomotiverne i fødevarermarkederne, og samlet set vil Asien tegne sig for 56 pct. af væksten i forbruget af fødevarer,« vurderer Wayne Jones.

De største prisstigninger ventes for smør, kyllingekød, sukker og vegetabiliske olier. Til gengæld vil priserne på hvede og oksekød det kommende årti være på niveau med det foregående årti.

Ventet vækst i efterspørgsel på mejeriprodukter

Opgjort i mia. liter for perioden 2009-2019

Trods de positive udsigter er der dog på ingen måde udset til, at den gennemsnitlige danske landmand bliver forgyldt. En stor del af landmændene er dybt forgældede og helt afhængige af EU-støtte. For disse landmænd giver det stigende salg til Asien og de lave renter en måske sidste chance for at optimere

driften og nedbringe gælden. Det skal ske, inden renterne stiger, og inden priserne på svinekød og mælk næste gang dykker

Kinesernes behov for mælkepulver er godt nyt for Arla og de danske landmænd.

Foto: Gregers Tycho

Banker kæmpede om dårlige kunder

I en årrække kæmpede bankerne ligefrem om at låne penge ud til stærkt underskudsgivende landbrugsbedrifter. Der blev truffet »dårlige beslutninger« i bankerne, vurderer Finanstilsynet.

LARS ATTRUP

lars.attrup@jp.dk

I årene frem til og med 2009 har banker og realkreditinstitutter tilladt underskudsgivende landbrugsbedrifter at ekspandere i et særdeles aggressivt tempo.

Den tredjedel af landmændene, der har haft den dårligste driftsindtjening, foretog i både 2007, 2008 og 2009 større investeringer end den tredjedel af landmændene, der havde den bedste indtjening.

Denne udvikling blev forstærket i 2008, da landmændene med den dårligste indtjening i gennemsnit investerede for 3,7 mio. kr., mens landmændene i den bedste tredjedel investerede for 1,4 mio. kr. Først i 2010 blev den normale balance i udlånet til landbruget genoprettet, så de bedst indtjenende landmænd igen foretog de største

investeringer. Det fremgår af nye analyser fra Videncenteret for Landbrug, VFL.

Kamp om kunderne

Det er velkendt, at banker og realkreditinstitutter i årene frem mod finanskrisen konkurrerede hårdt om landbrugs-kunderne. Opgørelserne fra VFL viser, at konkurrencen var så hård, at selv stærkt underskudsgivende landbrugsbedrifter kunne optage store lån.

»I de såkaldt gode år op til krisen er der helt sikkert ydet lån til landbruget, som efterfølgende har vist sig at være dårlige kreditmæssige beslut-

ninger. Det har vi set tydelige eksempler på i de banker, der er brudt sammen, men også i andre banker,« siger vicedirektør i Finanstilsynet, Kristian Vie Madsen.

Nogle af de ekspansive, underskudsgivende landbrugsbedrifter er allerede krakket eller har været kunder i en bank som er krakket. En stor del af disse landmænd er nu samlet op af statens afviklingselskab, Finansiell Stabilitet, som dermed er blevet storbank for landbruget.

»I nogle tilfælde har banken og landmanden ikke forholdt sig tilstrækkelig kritisk til, om de jordpriser, der blev

handlet til, overhovedet gav mulighed for en langtidsholdbar rentabilitet i landbrugsdriften. Ligeledes har spekulation i schweizerfranc kostet dyrt mange steder,« siger Kristian Vie Madsen.

Noget at lære

I Nordea erkender direktør Anders Jensen, at den finansielle sektor herunder Nordea har noget at lære af forløbet.

»I en periode var dagsordenen, at også bedrifter med lav lønsomhed kunne låne penge til udvidelser. Forventningen var, at konjunkturstigninger (stigende priser på

landbrugsjord mm., red.) ville løse det hele. Også i Nordea har vi eksempler på landbrugsdriften. Ligeledes fik for store lån og overinvesterede. De står tilbage med en gæld, som er svær at håndtere,« siger Anders Jensen.

Danmarks Statistik offentliggjorde i går tal, som viser, at antallet af tvangsauktioner over landbrugsbedrifter i november steg til det højeste niveau siden maj 1995. Erhvervets samlede gæld er omkring 360 mia. kr., og den gennemsnitlige årlige driftsindtjening på heltidsbedrifter har det seneste årti været 2,4 mia. kr.